

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 12 р. ав.
на пів року . . . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . . 3 р. ав.
на місяць . . . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламация неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надсланим» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Баламутства руского посла.

(X) На той час, як скликано засіданє виконуючого відділу до Відня, явив ся також наш «независимий месія-посол», що то на кождім полі хоче спасати руский нарід і до кождої роботи встромити свої три копійки. Якжеж єму не бути там, де творить ся міністерство, як не вплинути на хід нової політики?! Плодом тої, хоч опізної і невдалої інтервенції «независимого месія-посла» явила ся допись в «N. fr. Presse», бо хоч дізнав він з другим своїм товаришем рішучої відправи у відомім Pflingstprogramm Німців на свої залишня до німецької протекції, все-ж таки йде під покров жидівско-ліберального органу. Допись отся звучить так в перекладі:

Знов змінюють ся внутрішні австрійські політичні відносини. При рішеню тої справи будуть узглядняти настрій представителів поодиноких народів; лише на компактну масу $3\frac{1}{2}$ мільона Русинів в Галичині і Буковині ніхто не думає. В мірдайнних кругах панує пересвідченє, що заспокоєнє бажань прочих Славян в Австрії є також заспокоєнє Русинів, а се тим зрозуміліше, що кождий польський міністер-годак вважає ся у коронної ради представителем цілої Галичини, против чого не протестували ніколи вибрані під пресією намісництва рускі послы Галичини. Пан Барвіньський і товариші, що були перед кількома літами причіпкою (!) кола польского, вступили по скликаню теперішньої ради державної на бажанє (!) Баденього до клубу полудневих Славян, щоби серед парламентарної більшости бути в якійсь мірі сполученєм між польскою клікою, що ужила «славянства» лише для підшираня своїх егоїстичних властиволюбивих аспірацій та честною партією полудневих Славян. Тій задачі відповіли згадані рускі послы вповні, та ані на користь Русинів, ані полудневих Славян. Мимо того, що галицькі надужитя виборчі і всі нечувані події на всіх полях,

де польські потентати мали орудувати публичним грошем, зворушили цілу західну Австрію, — коло польске все таки полишило ся й на далі офіціальним представительством Галичини. Гадка кола польского була в більшости мірдайна; оно також тепер бере участь при твореню нового міністерства і є, з виїмкою католицької народної партії, одиноким клубом в більшости, на котрий може числити правительство, наколи би єго полишили Славяне. Але при посліднім кроці польске коло, як все дотепер, забуде Русинів і будуче міністерство буде видіти в нїм правдиве представительство Галичини.

Міністерство гр. Туна мало здаєсь що-до Русинів намір зломити з політикою не довижджуваня. Деякі позваки позваляють так заключати. В графі Півнінським, галицьким наміснику, не найшли Русини ворога. Він старав ся зблизити до правдивої (?) народної партії з включенєм Барвіньского і товаришів. Під ним перестала руска митрополія у Львові бути польскою (!) експозитурою. Високо поважаний у Русинів єпископ станіславський Куїловський став наслідником Сембратовича на львівським митрополічїм престолі, а доси польским вилівом неприступний граф Шенцицький єпископом в Станіславові. І на Буковині полишило міністерство гр. Туна милі спомини. Грековсхідна церква, котрої ісповідники в трех пятах частях є Русинами, була під попередниками гр. Туна видана ціло Румунам. Ані православна митрополічя консистория, ні богословський факультет не мали ні одного Русина. Так дійшло навіть до того, що в руских парохіях населенє не могло порозумівати ся зі своїм сьвященником, що будучи Волохом не знав рускої мови. Подібно, як на церковнім полі, страдали Русини також на всіх иньших полях народного і культурного житя під перевагою Румунів, що творять меньшість населеня. Бар. Бургіньон, президент краєвий за міністерства Туна, старав ся тут зробити порядок, звідси і борба волоских послів против него і старанє усунути єго. Коли згадаємо, що коло польске, хоч потайно, старав ся захитати ста-

новище (?) Півнінського і що орган шольскої шляхти симпатизує зі змаганями Волохів на Буковині, то звязь тих двох змагань кождому ясна: Поляки і Волохи згоджують ся в тім однім, що у Відни не повинні довідати ся, що Русини, більшість населеня Галичини і Буковини, хотять прийти вже раз до слова у Відни.

Як бачать читателі, наторочив сей посол в дописи таких теревенів, що з кождого реченя проглядає або брехня, або несвідомість або таки завзята злоба. Вжеж кождому відомо, що рускі послы «вибрані під пресією намісництва» не були причіпкою польского кола, але творили «руский клуб» під проводом Романчука, котрий домагав ся навіть іменованя «руского міністра-земляка, а опісля по єго виступленю з клубу під проводом крил. Мандичевского. З початком же сесії 1897 року п. Барвіньський, порозумівшись зараз першого дня скликаня ради державної з Словянцями Дром Шустершіком і Дром Крекком утворив із своїми товаришами «Славянський Союз» і запрошував навіть на ту нараду о. Танячкєвича, Дра Окуневского і Дра Яросевича, але они воліли піти під коменду Шенерера і Вольфа і на раду Адлера і Пернерсторфера. «Славянський Союз» утворив ся не тільки без відомости але й против плянів гр. Баденього, котрий бажав склеїти иньшу більшість парламентарну з вірноконституційною шляхтою. Тимто коли зложила ся і дотепер існуюча більшість, гр. Бадені не хотів до неї признати ся і лише в найкритичійших хвилях до неї зблизив ся, але й тоді навіть не хотів признати ся прилюдно, що на неї хоче оперти ся. Те саме становище займав супроти парламентарної більшости, котрої участником є «Славянський Союз», також гр. Тун.

Так само неврно представляє посол-дописователь, мовби то ані полудневі Славяне, ані Русини нічого не всіли осягну-

Поезия і проза.

(Далі.)

Чогож він жалував і против чого обурював ся? Він боїть ся довше думати про ту ріжницю, яка заходить між висшою й величною думкою єго душі а недокладним переповіданєм єї словами буденної людської мови...

Він хотів зразу яким небудь способом свого розумованя заложити протест супроти різкої дисгармонії між приватим у сьвітї загальним ладом а ідилічною атмосферою того рожевого сьвіта, який він собі виідеалізував у своїх думках. Що раз то виразнійше почав відчувати сумну правду, що людині, обдареній поетичною душею приходить ся нелегко єднатись з противними струями студеного вітру закаженої сьвітової природи. Ідеальний сьвіт, виплеканий у мрях недосвідченого новика змагаєть ся у завзятій боротьбі з реальним елементом, що виробив собі тривкий ґрунт, оснований на традиції, досвідів та людським праві. Щож поможе протест одиниці супротив повіу сильної атмосфери правди й дійсности? Ніжне чувство мусять улягти твердій силі; мрії—дійсности, а весела теория сумній — практиці. Протест супроти існуючого ладу не придаєть ся на ніч, коштує

тяжкої жертви, а в додатку ще... болить. А єму жаль буде розставити ся зі своїми ніжними ідеалами. Проте зрік ся протесту й не розкриваючи гіркої правди, хотів остати далі у своїх улюблених ілюзіях і мрачних мрях, жити сам для себе в ідеально гарній країні молодечої уяви.

І він остав ся далі фантастом, а свою думку хотів був цілими днями і ночами виповідати у що раз то кращих словах і формах і вічно жалити над самим собою, бо годі єму добрати так ідеально гарних образів, щоби вірно малювали картину єго високо настроєної душі.

Та ледво чи й сам він розумів суть своїх ідей і мрій, міг їх що найбільше відчути своїм дивно вражливим серцем.

Щоб ідеали єго висказати словами, на те треба би утопійного артиста — велитня в доборі слів та укладаню їх в казачно чарівний калейдоскоп форми, змісту, висловів і гармонійного стилю; треба би маляря, що переносить на картон свої пейзажі якимись ідейними красками, а не матеріяльними фарбами і волосінною кистію.

Такого чоловіка нема хиба на сьвітї. Існує щось в роді такого утопійного артиста, а є ними високо розвинута душа людини, обдареної ніжною поетичною вдачею, не за-

тровою песимізмом і апатією до житя. І сей великий артист, та гарна людська душа, що не знала ніяких розчаровань ані неудач, похопна до всякої чесної праці—вона то творить ті перли розуму і штуки, що будять у людий пошану і подив, а свої думки малює силою духової уяви. Але не переливає їх у студені слова людської мови, щоби не понизити себе до рівеня звичайної «буденщини» і того всего, що є для неї неодвітне, низьке, невироблене, — одним словом — «профаном» в єї питоменнім розуміню того слова.

А прецінь той сьмілий артист, що гарним своїм сьвітоглядом хотів творити діла, на які зпроможна тільки людська душа, був тільки... чоловіком з тіла і костей і зовсім таки... от міра сего. Хоч рвав ся своїми ідеалами літати ген... за хмари, та не літав воздухами, не пливав плавцями уявної атмосфери, але ходив по землі звичайними «грішними стопами», мав тілесну подобу і людський організм і звичайне людське імя — Стефан Вітїх.

Віншній єго вигляд був ледво частинною мініятурою, лихою знимкою єго ідейної душі.

Природа наділила єго вродливим лицем, високим ростом, статною поставою, гарними очима — словом, загальною красою.

ти через Славянський Союз. Правда, що обструкція спиняла всяку роботу і задля того успіхи одних і других не є такі, як би в правильних відносинах могли бути при таких становищі, яке має Слав. Союз, але всеж таки полудневі Славяне досягнули, що центральне правительство мусіло усунути ворожого їм намісника Рінальдіного, дати на архієпископа в Гориції, на місце бувшого італіанського прихильника, щирого Словінця архієпископа Місію, котрий став тепер кардиналом, в Поречу (Паренцо) оснувати хорватську гімназію, і деякі інші ще перевести важні для полудневих Славян справи. Так само Русини не досягнули би були рускої гімназії в Тернополі, котру відкрито серед року шкільного, якби не становище, яке собі рускі послы придбали заснованем Славянського Союзу.

Пабалакавши про мнине зближене ґр. Пініньского до правдиво-народної партії з виключенем Барвіньского (чи се партія Танячкєвича чи Маркова?!), кидає дописователю каменем на пок. кардинала-митрополита і приймає на себе ролю віслюка в байці з умираючим львом. Лише крайнопартійна злість могла довести дописователя до такого осуду пок. кардинала-митрополита, котрий був щирим руским народолюбцем, промостив дорогу народній мові в церкві, а щедрими своїми фундаціями зложив доказ, яке там було щире і горяче серце для руского народу і руско-католицької церкви.

Про Буковину наторочив посол-дописователю без кінця нісенітницю. Як би троха був більше інтересував ся буковинськорускими справами, повинен би знати, що вже за міністерства Вїдншґреца і намісникованя Пачого тамошні Русини досягнули певні успіхи і що до того допомогли Буковинцям як раз ті галицько-рускі послы з ради державної, котрі по єго думці були причіпкою кола польского. Те що розпочав кн. Вїдншґрец а властиво бувший міністер просвіти Мадейский в шкільних і церковних справах, розвивало ся дальше за міністерства ґр. Баденього, а ґр. Тун лише довершив іменованя руских крилопан і руских професорів для теолоґії, що вже було перед тим підготовлено.

Так само до байок належить те, що посол-дописователю наплів про змаганя кола польского проти ґр. Пініньского і органу польської шляхти та Волохів на Буко-

вині. »Независимим« ніхто не затикав рота, щоби не могли »прийти до слова у Вїдні«, о. Танячкєвич, Окуневский і Ярославич мали там повну свободу, покликували Німців, щоби їм помагали, але що досягнули, те показало Pфingstprogramm Німців зовсім виразно. А що й теперішня балаканина посла дописователя в N. fr. Presse нічого не поможе, на те не треба довго ждати. Успіх хіба той, що сон амоге передрукував сю допись »Галичанїнь«.

Жидівска безличність.

Ще не рішена остаточно справа Гільзнєра, що довела нам істнованє ритуального морду, а вже жидівска праса в своїй безличности виставляє роги і жадає виданя закону против тих людей, що сьміли би твердити про істнованє такого морду. Характеристичним в тій справі є голос жидівської газетки, видаваної в Кракові п. з. »Sprawiedliwość«. Там читаємо: »Наші присяги і публичні запевненя наших віроісповідників, що жиди не потребують крови християнської для цілий ритуальних, суть не тільки злишні, але доводять нашої боязливости в виду уїдань стада антисемітської праси. Квестия, чи жиди до ритуальних цілий потребують крови, зістала рішена перед віками єпископами і королями під публичною присягою. Дятого не потребуємо вже нині толкувати ся перед такими обвинєнями і на них обурювати ся. В нинішних культурних часах обвинєня того роду суть вопнєюю кльоакою, котру належить усунути і винищити, щоби не ширила погубних заразків. З тої кльоаки XIX. віку черпають антисемітські бандити при кожній случайности, щоби серед темних, ідіотичних верств суспільности ширити ненависть против жидів. Якаж се нікчемність антисемітської праси, антисемітских агітаторів, обманців і лотрів, що через ширєне ненависти против платячих податки горожан, роблять на тім інтереса і піддержують своє нужденне істнованє. На сей кльоачний злочин XIX. віку є тільки одно средство: виданє карного закона против обвинєнь о ритуальне убиство, котре в послїдних літах виволїкають антисеміти против 1.500.000 жидівских горожан держави. З огляду, що доси нема в Австрії спеціального карного закону против обвинєнь о ритуальне убиство, суть нині правительственні органи майже безсилними в виду злочину повторюваня сєго закиду; думаємо проте, що правительство австрійске повитає прихильно мисль виданя такого закону для оборо-

ни 1.500.000 вірних горожан держави. Десять жидівских послів в австрійскім парламенті повинно уважати своїм сьвятим обовязком: безпроволочно по скликаню парламенту вплинути на правительство, щоби оно предложило палаті закон против явного обговорюваня і публікованю в письмах обвинєня о ритуальне убиство. Закон сей перейде всіма голосами против голосів антисемітів і в сей спосіб буде положений кінець тій низькій геці«.

Таке пише »Sprawiedliwość«. Не знати, що подивляти більше, чи ту ароґанцію жидівску, що на кожного чоловіка, що промовить одно слово про ритуальне убиство, рада би наложити кримінал, чи ту безличну і неоправдану віру про можливість внесеня такого закона в парламенті, чи вкінці терпеливість паперу, що носить на собі такі дурниці? Але в тій статіє ще є иньша ціль. Жиди хотять за всяку ціну освободити Гільзнєра від шибениці. Се перший атак зі сторони праси, а позавчєра відбули ся вже в Вїдні перші жидівскі збори, що жадають сєго самого, що читаємо в статіє »Sprawiedliwość«. За зборами в Вїдні підуть збори по иньших містах. Так виробляє ся опінію. Alliance israelite своїми впливами зробить решту.

3 руских Товариств.

Нова філія руского товариства педагоґічного.

В пятницю дня 29. вересня с. р. відбулись в Станиславові перші загальні збори філії товариства педагоґічного, на котрих вибрано слїдуючий виділ: головою проф. ґімн. Андрія Шахновича, виділовими паню Кадайську вчительку, паню Навроцьку вчительку, проф. Федева, проф. Ластовецького; заступниками вил. п. Грицина вчителя і п. Якимовського вчителя.

Новому виділови поручили загальні збори внести петицію до соїму в справі отворєня рускої гімназії в Станиславові і заложити бурсу, в котрій містили би ся бідні ученики станиславівської гімназії, яколи реальної і рускої школи вправ. Вихованці бурси могли б бути або на своїм, або на бурсацькїм харчу, се лишалося би їм до вибору.

Що до першого поручєня зауважаємо, що тут пішли загальні збори за загальним бажанєм Русинів з станиславівського і сусїдних майже

Душею був — артистом, по ремеслу — музиком і по званю... композитором.

Музикою — по єго думці — було єму можливо, виляти ті чувства, що палали в єго душі. Чого не виповіли уста словами, те долїтало до уший у видї фалюючих тонів, бурливих пасажів, гармонійних акордів, а далі... проникало людське серце і грїло його теплом краси, принади, любови.

Люди — звісно, як люди — мусіли розуміти єго музику по свому: слухали єї, виконували його композиції і старали ся по зможі добачати у них якої-такої краси і сьвіжости мотивів, там, де їх творець бачив... картину своїх почувань, артизм своєї душі.

Публична критика назвала перші Вїтїхові твори — доволі удачними. Признавала їм належиту стійність, а їх автори талант і вражливу музикальну душу.

Може тих кілька шабльононих слів було й за мало на похвалу талановитого композитора. Але людська критика в оцінюваню перших творів «початкуючих авторів» не дужето скоро на похвали. Бо звісно, попадати в ентузіязм, злишно, а з огляду на молодий вік автора — за вчасно. І щоб не пошкодити авторови надмірним перецінюванєм єго дорїбку, повадять ся супротив нього.

Досить здержано. А то буває іноді, рутинований акробат видрапаєть ся зручно по драбині на сам верх, а коли відтам злзатить — щєбель зломить ся і чоловік паде коміть головою. Так буває і зі славою молодих авторів, що »за горяча« сягнули би вершка слави. Щоб і їм не лучила ся яка тая нещаслива сумна пригода,

авторитет фахової та зрілої критики стягає їх силоміць з драбини на діл, а в потребі знов висаджує на низький щєбель, а то падаючи стрімголов могли би так потовчи ся, як ті ґімназистики.

— Видно, що так має бути, коли вже між людьми і критиками вкорїнила ся така поведїнька.

Осьтак думав Вїтїх і як на перші початки мусів радїти своєю удачою. За те і заповїдала йому критика надїю на красну будучність композиторської творчости, а він завдалегїдь малював собі сьвітлимй красками свою уявлену артистичну карієру.

Всеж таки дїждавши ся оцінки перших своїх творів, повірив, що й про найвиспі ідеї можуть говорити »грїшні« уста щоденними словами. І наче прокидаючи ся з дивного сну, почував, що живє серед людей, які сьміють говорити про його твори, евентуально мали би навіть право їх судити, або їх засудити на... спалєне.

З пєдєсталу надземного сьвіта мрій та уяви злетїв нагло до рівенї щоденного житя на землі і поволи переконаував ся, що його пянїно не лише »грає«, але складаєть ся також з матерїї дерева і металю, з порожного звїнкото простору і клявішів з кости мальованої на біло й чорно і що ті кишочні струни можуть — правда, видавати дуже мелодийні звуки, але можуть... тільки бубнїти, пицати, стогнати, або й зовсім пїрвати ся, і замість потанати, як перше у невловимих мріях-утопіях, починав тепер думати »по людськи«, бодай трохи тверезо; за-

мість летучого етеричного сьвіта бачив перед очима тільки »непевне повітре з його дрібними мікробами«.

Але музиком і композитором не переставав бути. Давньої гординї не покидав ся. Вірив в успіх своєї праці, бо ся його робота була витвором дуже важних чинників: живої, рухливої душі, ніжної вдачі, гармонійного настрою, доброго смаку й артистичного чутя і молодої та буйної фантазії — словом того великого фактора, що зветь ся »spiritus moveus«.

Зрештою люди... живють... якось на землі і нема на сьвітї такої високої сфери, якої не можна булоб уявити собі людським розумом; як нема також такої високої гори, якої вершка не можна би доглядїти навіть з подальшого придолинку, — скоро лише станути на пальцях від ніг...

Треба отже жити на землі, коли може не надїбно, хоч природним вислїдом обставин, злетїло ся.. на землю, не вспївши поки-що злетїти, високо за хмари. І ту можна працювати і творити, не лишєнь на те, щоб заспокоїти вимоги якоїсь внутрішньої, непонятої сили артистичних моторів — але також для иньшої мети і для хїсна загалу і для всїляких гуманних цілий. За те може він доступити слави, а того привїлейного добра не набудуть чєйже ті, що не визначують ся чим небудь понад загал людей.

(Далї буде).

чисторуських округів. Не суть они на тій точці перші, але певністю не будуть послідні. Що до справи креованя руської гімназії в Станиславові, то рішучо можна сказати, що о неї будуть доти Станиславці допоминатись і боротись, доки ї собі не виборуть, бо они знають, що їм руської гімназії треба і належить ся їм она. Руська бурса для учеників, що тепер містять ся по вохких, темних, брудних і нездорових станциях, а не мають на стілько, щоб могли заплатити харч, то-ж живуть на своїм харчу, не менш потрібна і коли товариство заложить таку бурсу, то зробить велику прислугу цілій суспільности.

Ю. С. Олещицький.

НОВИНКИ.

— **Дбло**, повторивши наше справозданє про заяву правиці, додає, що мовчанка Поляків при домаганю Чехів і заступників Слав. Союзу (отже й п. Барвінського) о рівноправність всіх народів Австрії повинна була переконати п. Барвінського о его наївній вірі. Можемо «Дбло» заявити, що п. Білінський, яко заступник кола, заявив ся за поглядом више висказаним, однак ми не подавали подрібного справозданя, позаяк ухвали були довірочні. А може «Дбло» покладає більші надії на протекцію лівіци, о яку все убігали ся пп. Тявчакевич, Окуневський і Яросевич?! Чейже Pfingstprogramm Німців повинно було розвіяти ті рожеві надії!

— **Чума в Росії**. В Царицині над Волгою, в саратовській губернії мала явитись азійська чума. Перебіг епідемії доси лагідний, однак було вже кілька слухів смерти серед фабричних робітників. Власти російські старають ся убити епідемію в зароді. Вість про чуму в Росії надійшла до Відня приватною дорогою від тамошних промисловців, бо правительство російське держить се в тайні.

— **Драйфус в Чернівцях**. Минулого тиждня бавив один молодий Француз в Чернівцях і ту вступив до жидівського склепу з образами. Переглядаючи образи, побачив він портрет Драйфуса і з обуренням роздер картон, кленучи голосно «шпюпови, що его вітчизні справив тільки клопотів». Властитель склепу обкидав за се Француза ріжними епітетами, а Француз не чинив ся також з словами, так що прийшло до сварні, що стягнула до склепу більше жидів. Ті, дзнавши ся, о що розходить ся, кинули ся на Француза з киями. Француз, сильно побитий, ледви успів утічи перед юрбою жидів до магістрату, де найшов певне місце охорони під оком поліції.

— **Робітничий театр**. В Берндорфі під Віднем отворено перший в Австрії і здає ся і в Европі театр для робітників, збудований коштом Артура Крупа. Се один з найбільших промислових велитнів в Австрії; его майно числять на 35 мільонів. В берндорфській робітничій колонії, що групує ся коло славної фабрики плетарованих виробів (т. зв. «Chinasilber»), Круп ввів богато філантропійних уряджень, а тепер хотів зробити приступною робітникам і штуку. Робітничий театр має кільканайцять лож і п'ятьсот крісел. На першій представленю був присутний цісар. Артисти з «Deutsches Volkstheater» грали фарсу «Der kleine Mann», почім тисячі робітників йшли через сцену і складали вінці перед ложею зворушеного овацією монарха. Представленя в берндорфській театрі будуть відбувати ся три рази в тиждень під управою директора мійського театру в Баден і силами тої трупи. Ціни місць є обчислені на кішпеню робітників: 20 кр. за крісло в партері, 10 кр. за крісло на галерії. Будова театру коштувала Крупа 200.000 зр.

— **Чи коти заїли?** Недавно лучив ся в Парижі страшний случай. На одній з улиць тамошних мешкала 75-літна, бідна жінка, Маргарета Герретт, що збиранем сьмітя по улицах зарабляла на жите. В тих днях впало мешканцям сего дому в очи, що стара жінка, що все в означених годинах виходила на улицу, не показувала ся нікому. Рівночасно дав ся чути на сходах, що вели до єї мешканя неможливий сморід, а в комнаті старухи замітити можна було якийсь дивний, глухий галас. Виломано двері, а громада цікавих побачила в комнаті неживу Маргарету Герретт з відгризеними аж до кости руками і ногами. По брудній комнаті літало шість котів чорних, що за жита газдині були єї невідступними товаришами. На вид людий коти поховали ся по кутах. Чи смерть старовини була природною, або чи заїли єї коти, годі вже було ствердити. Нецясній справили сусіди величний похорон, а коти поубивано.

— **Великі крадіжки на залізницях в Росії**. В касі залізницї Москва-Ярослав-Архангельск відкрито брак одинайцяти мільонів рублів. Бувшого директора сєї залізницї, Арцибашева увязнено дня 5. с. м. При будові залізницї на Архангельск украдено знова 6 мільонів і 250 тисяч рублів. Дальше увязнено Саву Мамонтова за спроневи-

рене 800.000 рублів. На балтійській залізницї украдено понад 100.000 зр. Розуміє ся, що крадіжки ті сновнено не від разу, але що вони практикували ся вже від довшого часу.

— **Підступ Рембранта**. Голендерский маляр Рембрант жив у великих фінансових клопотах. Аби поправити своє материяльне положенє, продумав ось яку штуку: Не повідомлюючи нікого про намір відїзду покинув він Амстердам, а по якімсь часі розійшла ся вістка про его смерть, яку потвердила жінка Рембранта. Всі знакомі відвідували вдовицю, аби єї потїшити. Кождий старав ся набути на власність якийсь образ небіщика. Таким чином пані Рембрант найшла ся небавом в посіданю досить значної суми грошей. По кількох однак тижнях з'явив ся в Амстердамі Рембрант, якого вже оплакано, а коли приятелі дізнали ся про те, що вістка про его смерть була підступом, сьміяли ся разом з ним з дотепного способу, який він вдумав в цілі поправленя своїх фінансів.

— **Виправа до бігуна**. Корабель «Windward», на яким американський офіцер Пеарі виправив ся до північного бігуна, приплив до Бриґе в Нью-Фундланді. Залога корабля розказує, що Пеарі дістав ся 50 миль далі на північ, чим Нанзен і був би помандрував ще далі, як би не страшні морози. Члени однак льондинського географічного товариства не хочуть вірити, аби він доїхав далі чим Нанзен.

— **Cavaleria rusticana**. В Ценяві під Коломиею поперечили ся в часі «толоки» два урльопники. Від слів прийшло до кулаків, а вкінци добули оба соперники ножі і в одній хвилі утопили їх один другому в животі. Оба соперники погибли на місци.

— **Раженний електричною струєю**. В суботу в полудне вислала дирекция електричного трамваю у Львові робітника Михайла Кухарика, що би направив провід електричний при ул. св. Петра. Кухарок виліз по драбині на гору і голими руками вхопив за дріт. Сильна струя електрична, що переходила по дроті оголомила его і відкинула о яких три кроки дальше від драбини з висоти першого поверха. Кухарок зломив обі ноги. Стация ратункова відвезла его до шпиталю.

— **Лодию по Атлантику**. Двох мешканців Норвегії переплило Атлантик на лодці в протягу 62 днів. Погода сприяла їм. Сьмілі веслярі виплили з Нового Йорку дня 6. червня. Живности мали з собою подостатком. Кілька тижнів йшло все шасливо, аж одного дня зірвала ся буря і перекинула лодку. Веслярі мали на собі коркові пояси, до котрих прикрішені були ливви. По великих трудах надали они лодці первітне положенє, стратили однак поживу, сигнали і т. п. На щасте стрінули ся они двічі з кораблями, що заосмотрили їх в поживу. Мимо перебутих трудів причалили они по девятидільній подорожі до Гавру, де стрічено їх оваційно.

— **Сибір-Кеннана** переходить в Росії цікаву історію. Голосну ту книжку, до котрої уложеня правительство російське само причинило ся, позваляючи авторови звідувати всі карні заклади на Сибірі, перекладено зараз по єї виході в сьвіт на російську мову і пущено в обіг. Коли правительство побачило, що Кеннан виставив відносинам в Сибірі зовсім непожаданє в Петербурзі свідощтво, було вже за пізно, бо книжка найшла ся вже в руках читателів. Треба однак було за всяку ціну знищити книжку, що би не ширила «отруї». Почато з початку се робити поліційними средствами і видобуто в сєй спосіб часть примірників. Прочі примірники пішли високо в ціні і почали кружити з рук до рук з великою обережністю перед очима поліції. Правительство ужило тоді иньшого средства і почало викупляти примірники за дуже високу ціну, в надії, що певність заробку заохотить бодай злодїв до викраданя книжок. Та і тут завело ся правительство, бо жиди почали на велику скалю печатати твір Кеннана на ново за границею, перевозили его через границу і продавали правительству за дорогі гроші. Сей жидівський промисл викрито перед кількома днями.

— **Англійський статистик** Левіс Карнак доказує, що при кінци будучого віка буде найбільше розповсюднена англійська мова, якою користає ся тепер 116 мільонів людей. Після обчислень Карнака при кінци ХХ. віка по англійски буде говорити 640 мільонів, по російски 233 (тепер 85) мільонів, по німецьки 210 (тепер 80) міль, по французьки 87 (тепер 52) міль, по іспаньки 73 (тепер 44) міль, по італійски 77 (тепер 34) міль. Здає ся, що сєсі числа повстали на підставі незвичайно довільних обчислень, в яких грали велику роллю: патріотизм і личні симпатії Англичанина.

— **Удосконалений самохід**. Фігаго пише, що в Америці роблено проби самоходом «Станлей», яким вїхано на вершок гори Вашингтон, що є 2300 м. висока. Удосконалений самохід спроваджено вже до Парижа, а знатоки одушевляють ся незвичайною простотою механізму, який позваляє кермувати легко самоходом і причиню-

єть ся до того, що віз йде легко і немає того непрямного запаху, який добував ся із дотепної системи самоходів.

Телеграми.

Відень, дня 10. жовтня. Wiener Zeitung оголосила відручне тїсьмо цісарське до президента міністрів, гр. Клярі, в котрім цісар заряджує замкнєнь XV. сесії ради державної.

Відень, дня 10. жовтня. Вчєра конферував гр. Клярі з д-ром Фуксом і Мадейским. Виславо рівнож запрошеня до соймового посла, др. Шлезінґера, до посла Шікера, дальше до Герольда, Енґля, Пацака, Крамаржа, Штайнвендера і до заступника маршалка в Стирії, д-ра Сернеца.

Відень, дня 10. жовтня. Ситуация для нового кабінету заострує ся зі сторони німецьких радикалів. Німецьке людове сторонництво в Стирії оголосило комунікат з услівями, під якими радикальні Німці під проводом Вольфа готові закинути обструкцію. Услівями тими суть: безусловне знесенє язикових розпоряджень; гваранция дана в формі престольної мови, що в справі язиковій правительство не вїйде на дорогу розпоряджень; управильненє справи язикової в дорозі законодатній.

Відень, дня 10. жовтня. Вчєра відбуло ся в Кремс (в долишній Австрії) віче німецьким радикалів, в котрім взяли поміж иньшими участь: Шенерер, Вольф та Іро. Вольф виголосив бесїду, в котрій заявив, що радикали не допустять до вибору делеґаций, як довго правительство не сповнить всіх услівій, ноставлених ними. Мусить в перід явити ся цісарське тїсьмо, яке торжественно запоручить, що §. 14. не буде надужитий. Радикали не стерплять також вибору Фука на президента палати.

Прага, дня 10. жовтня. Збори мужів довіря молодоческого сторонництва затвердили ухвалу послів молодеских о переході до рішучої опозиції против правительства, лишаючи їх розвазі спосіб, степєнь і тактику сєї опозиції. Збори узнали дальше потребу удержаня солідарности правиці і уповажили еґзекутивний комітет сторонництва до відповідного зорганізованя опозиційного руху серед народу. Заравом прийнято до відомости, що молодоческі послы ради державної заявили готовість зложеня мандатів і уповажнено еґзекутивний комітет до означеня часу, в котрім то зложенє має наступити. Радикали чєскі домагали ся найбезвзглядїйшої обструкції, недопущеня до вибору делеґаций і парламентарного полагодженя угорської угоди, а евентуально навіть зірваня з правицею. Радикали були в меньшости, тому перепали їх домаганя.

Відень, 10. жовтня. «Slovenski Narod» в Люблянї оголосив був, що намістник Триєсту гр. Гоес, бавлячи в послідних днях у Відни, конферував з гр. Клярі і міністром справ внутрішних др. Кербером в справах політичних і представив їм засади своєї політики, зверненої против Словінців і Хорватів. Політику сю мали узнати оба міністри відповідною, а крім того намістник Гоес одержав дальші інструкції до діланя в тїм дусі. Послїдне число «Fremdenblatt-u» перечить донесєню «Slovensk-oro Narod-u». На всім тїм є тільки правда, що гр. Гоес був на авдїєнції у міністрів.

Відень, 10. жовтня. «N. fr. Presse» називає членів клубу чєскої більшої посїлости за їх дуже спокійний манїфєст — зрадниками стану. З обурєнем підносить «N. fr. Presse» що чєска більша посїлїсть не тільки не дасть ся відтягнути від оборони рівноуправленя, висказаного в розпорядженях язикових, але навіть займе ся его переведєнем. «Так промавляє чєска фєвдальна шляхта — кличе з обурєнем «N. fr. Presse» — так промавляє она до корони, до правительства, до австрійских народів. Се зрадники стану, бо манїфєстом своїм вивідають они війну короні!» Не знати, звідки нараз «N. fr. Presse» стала також льояльною? Статя «N. fr. Presse» робить комічне вражєнє.

Прага, 10. жовтня. Сконсильовано ту війско з причини обави перед розрұсами, що мають повстати з нагоди знесеня розпоряджень язикових.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходить о годині			
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
7:10	з Зимної-води	6:30	» » дв. Підзамче				
7:40	з Янова	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави				
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. головний	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)				
8:05	» » на дв. головний	9:25	до Янова				
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.				
9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:53	» » дв. гол.				
11:15	з Ярослав і Любачова	10:10	до Белзля, Рави рускої, Сокала і Любачова				
11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.				
1:01	з Янова		тільки в неділі і свята				
1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вер.				
	від 7. вер. до 15. пад. включно		вересня включно в неділі і свята				
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)				
2:35	5:40 » » на дв. голов.	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів				
	5:55 з Сокала, Белзця і Любачова	3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
		3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.				
		3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.				
		5:25	до Брухович				
			до Ярослав				

Ніч		Ніч	
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
	6:20 з Іцкан, Сучави	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	8:15 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:10	до Сокала і Рави рускої
	8:14 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:20	до Тернополя дворець головний
	9:21 з Кракова (Відня, Берліва), Сянока, Пешту	7:42	дворець Підзамче
	9:55 з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
12:30	10:10 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	10:25 » » на дв. голов.	9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова	2:36	10:40 до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	12:10 зі Скольного, Калуша	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	3:05 з Підволочиск на дворець Підзамче	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	3:30 » » на дворець головний	11:32	» » дв. Підзамче
2:16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	4:10	до Кракова (Відня, Берліва)
		5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Години вказані після часу середно-європейского до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє голосень в справах залізничних, продіє білети всякого рода і розклади їзди.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення

провізії або коптів

Контора виміни

1 ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

П. Т.

Маємо честь донести Поважаній Публиці, що з днем 16-го вересня с. р. відкрили ми

при ул. Ягайлонській ч. 12 у Львові

під фірмою

В. ПРИМУС & С. ІГЛИЦКИЙ

Магазин

материй на меблі, килимів, портиер, фіранок, всіляких декорацій комнатних, меблів стилевих, сесийних і т. д. — як також

ВЛАСНУ РОБІТНЮ ТАПЦЕРСКУ.

Заосмотриши ваш магазин в добірні і наймоднійші товари з перворядних жерел, бажаємо умірованими цінами і ретельною услугою з'єднати собі повне довіре і згляд Поважаної Публиці, о що усильно просячи позістаємо — з високим поважанем

Володислав Примус   **Стефан Іглицкий**
 бувший довголітній співробітник   властитель магазину меблів
 фірми   як також робітні тапцерської
 Філіпа Гааза і Снів у Львові.   в Кракові

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільского життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

Історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. акті опрацьована після німецкого.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₁₀₀

АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3¹/₂

АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі ивші находячі ся в обігу 4¹/₂% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опрентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

прймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о. 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. послілках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ЕІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Ивші товари по уміреных цінах.